

Financiën bibliotheken dBos+ 2024-2026

Dit document is opgesteld in verband met de subsidie die door de bibliotheek wordt ontvangen in het kader van het project de Bibliotheek op school Plus, in het primair onderwijs, die niet uitsluitend besteed wordt aan kosten van de bibliotheek. De volgende onderdelen komen aan de orde:

1. Overzicht subsidies dBos+
2. Prioritering besteding subsidie dBos+
3. Checklist aanbestedingsregels
4. Stappenplan financiële afwikkeling
5. Model samenwerkingsovereenkomst dBos+
6. Scenario's t.a.v. themagebonden collectie

Het Rekenmodel dBos+ is opgenomen in een apart Excel-document. Op termijn wordt deze verwerkt in het Exploitatiemodel de Bibliotheek op school.

1. Overzicht subsidies dBos+

Bibliotheek

a. Masterplan basisvaardigheden dBos+

Subsidieverstrekker: Stichting Lezen

Bedrag: €16.500

Aanvraag: via ProjectConnect vanaf 1 april

Frequentie: eenmalig

b. Masterplan basisvaardigheden doorontwikkelingsbijdrage A of B

Subsidieverstrekker: Stichting Lezen

Bedrag (2024): €7.500 (A) of €5.500 (B)

Aanvraag: toekenning op basis van door bibliotheek aangeleverde spreadsheet

Frequentie: jaarlijks tot 2026

NB: Het bedrag kan per jaar verschillen i.v.m. variatie aantal schoollocaties

School

a. Ontwikkelkracht

Subsidieverstrekker: Ontwikkelkracht

Bedrag: €4.166

Aanvraag: via dus-i.nl voor eind juni (datum nog niet vastgesteld)

Frequentie: jaarlijks

NB: Beperkte beschikbaarheid in 2025-2026, dus afhankelijk van het aantal aanmeldingen

De subsidiebedragen van Stichting Lezen zijn inclusief BTW.

2. Prioritering besteding subsidie dBos+

We adviseren de bibliotheken om de volgende prioritering aan te houden bij het besteden van de eenmalige subsidie Masterplan basisvaardigheden dBos+ (€16.500):

1. kosten onderwijsadviseur conform Rekenmodel
2. kosten leesmediaconsulent
3. kosten themagebonden collectie en eventueel aanvulling schoolcollectie

Heel globaal komen de verwachte kosten voor punt 1 en 2 overeen met de hoogte van de subsidie dBos+ (€10.000 + €6.500). In paragraaf 3 volgt een stappenplan voor de afwikkeling van de financiering van de onderwijsadviseur. Bovenstaande prioritering heeft tot gevolg dat wanneer de subsidie niet toereikend is voor de punten 1 en 2, het tekort in principe gefinancierd wordt door de bibliotheek. Afhankelijk van de bestaande samenwerkingsrelatie tussen de Bibliotheek en de school is het ook mogelijk dat in overleg het tekort gezamenlijk gefinancierd wordt. Bij bovenstaande prioritering zijn de kosten voor de school vooral afhankelijk van de afspraken die worden gemaakt ten aanzien van de aanschaf van themagebonden collectie: de benodigde voorleesboeken en kwalitatieve (verhalende) non-fictie boeken. Daarnaast kan het zijn dat de schoolcollectie moet worden aangevuld naar minimaal 7 boeken per leerling (zie paragraaf 5).

Op lange termijn is het de visie van Stichting Lezen dat de themagebonden collectie als leermiddelen door de school gefinancierd wordt. Dit standpunt is gebaseerd op de ervaringen van scholen die (een deel van) hun leesmethodes (met name methodes voor begrijpend lezen en voortgezet technisch lezen) vervangen door een collectie kinder- en jeugdboeken. Dit is mogelijk vanaf het moment dat het leesonderwijs dusdanig is aangepast dat deze collectie ook daadwerkelijk in plaats van methodes gebruikt kan worden. Binnen het project dBos+ wordt met de school en de Bibliotheek naar dit moment toegewerkt. We adviseren om dit perspectief in een vroeg stadium met de school te bespreken, en af te spreken op welke manier en op welke termijn dit financieel mogelijk is. Dit onderwerp kan ook op de agenda staan van reguliere voortgangsgesprekken tussen de school en de Bibliotheek.

Op korte termijn kan het zijn dat de school nog geen financiën vrij kan maken voor structurele aanschaf van themagebonden collectie vanwege afschrijving van oude methodes. In paragraaf 5 wordt een aantal mogelijke scenario's beschreven die als tijdelijke oplossing kunnen worden gezien. Scholen die ervoor kiezen om met de methode *Blink* te werken (die i.t.t. *Focus op begrip* niet gratis beschikbaar is), zullen rekening moeten houden met zowel de kosten van deze methode, als de kosten voor themagebonden collectie. In het *Rekenmodel dBos+* is rekening gehouden met het feit dat *Blink* bij elk thema een voorleesboek en een samenleesboek levert.

Stichting Lezen gaat ervan uit dat voor financiering van de kosten van de leesmediaconsulent en/of collectie eventueel ook (een deel van) de doorontwikkelingsbijdrage vanuit het Masterplan basisvaardigheden kan worden ingezet. Deze wordt jaarlijks toegekend.

Met behulp van het *Model Samenwerkingsverklaring de Bibliotheek op school Plus* (paragraaf 4) kunnen de bibliotheek en de school afspraken vastleggen over de samenwerking en de financiering van het project.

3. Checklist aanbestedingsregels

Per bibliotheek kan de inzet van onderwijsadviseurs leiden tot hoge bedragen op offertes en facturen. Daarom is het van belang dat de bibliotheek zich bewust is van de Europese aanbestedingsregels. Die schrijven voor dat vanaf een bepaald bedrag een Europese aanbesteding moet worden gedaan, en dat willen we graag voorkomen. Onderstaande checklist kan de bibliotheek gebruiken om de aanbesteding in eigen hand te houden, overeenkomstig de richtlijnen van het project dBos+.

- Het maximale bedrag dat met een contract wordt vastgelegd is in 2024 215.000 EURO exclusief BTW.
- Het maximale bedrag dat met een contract wordt vastgelegd is in 2025 221.000 EURO exclusief BTW.
- Het contract steeds afsluiten met een looptijd van 1 jaar, van 1 januari tot 31 december. (Is er geen einddatum vastgelegd dan worden de inkopen van één leverancier over 4 jaar bij elkaar opgeteld en is daarmee de ruimte per jaar veel kleiner geworden 215.000 EURO/ 4 jaar = 53.750 EURO)
- Vraag de leverancier de afspraken vast te leggen in een contract dan wel opdrachtbevestiging waarin bovenstaande punten zijn opgenomen.

4. Stappenplan financiële afwikkeling onderwijsadviseur

We raden aan de volgende stappen te doorlopen voor een goede financiële afwikkeling van de inzet van de onderwijsadviseur.

1. Bibliotheek ontvangt eenmalige subsidie van €16.500 uit MBV
2. Hogeschool Windesheim of IJsselgroep brengt offerte uit bij de Bibliotheek (beide zijn niet btw-plichtig) conform afspraken met Stichting Lezen (zie hieronder en *Rekenmodel dBos+*)
3. Bibliotheek accordeert de offerte
4. Hogeschool Windesheim of IJsselgroep stuurt factuur van 50% op basis van de offerte aan Bibliotheek
5. Bibliotheek betaalt deze factuur
6. Na afloop van het tweejarig traject stuurt Hogeschool Windesheim of IJsselgroep factuur van overige 50% op basis van offerte
7. Bibliotheek betaalt de factuur

Tariefafpraak Stichting Lezen met Hogeschool Windesheim en IJsselgroep:

De vier studiebijeenkomsten, met max 20 deelnemers	€3.000
De begeleiding in de school	€9.125

NB 1: Indien twee scholen geclusterd worden voor deelname aan de studiebijeenkomsten, dan kunnen deze kosten (€3.000) worden gedeeld.

NB 2: In overleg met de Bibliotheek en de onderwijsadviseur kan de school eventueel afspraken maken over extra inzet van de onderwijsadviseur. Dit valt buiten de subsidieregeling en tariefafpraak van Stichting Lezen. Hiervoor vraagt de school zelf een offerte aan, die ze zelf betaalt. Deze extra inzet mag uiteraard niet ten koste gaan van het project dBos+.

5. Model samenwerkingsverklaring dBos+

De ondergetekenden,

1. Bibliotheek [...], vertegenwoordigd door [...]

En

2. School [...], vertegenwoordigd door [...]

En

3. Onderwijsadviesbureau [...], vertegenwoordigd door [...]

komen door het ondertekenen van deze samenwerkingsverklaring overeen om, in het kader van het project de Bibliotheek *op school* Plus, samen te werken aan de implementatie en het verder uitbouwen van effectief onderwijs in begrijpend lezen op **[naam school]**.

Dit betreft een samenwerkingsverklaring, gesloten tussen een Bibliotheek, een school en een onderwijsadviesbureau. Deze partijen gaan een nascholings- en implementatietraject in van 2 jaar. Deze overeenkomst gaat in op [aanvangsdatum], Het is een opmaat naar een vernieuwde samenwerkings- en/of dienstverleningsovereenkomst tussen Bibliotheek en school om gezamenlijk structureel verder te werken aan de uitvoering en borging van de aanpak de Bibliotheek *op school* Plus.

Partijen geven samen de aanpak de Bibliotheek *op school* Plus vorm, met behulp van het nascholings- en implementatietraject in groep 4-8 dat voor dit project ontwikkeld is door Stichting Lezen, TaalLab, Hogeschool Windesheim en IJsselgroep. Hierbij wordt de externe onderwijsadviseur ingezet die getraind is om scholen te begeleiden bij het implementeren en borgen van effectief onderwijs in begrijpend lezen volgens de principes van het handboek *Rijke taal* (Van Koeven en Smits, 2022). Voor meer informatie over de inhoud van het traject, zie de documenten *Informatie dBos+ voor deelnemende bibliotheken* en *Informatie dBos+ voor deelnemende scholen*, te vinden in de toolkits voor bibliotheken en scholen.

Tevens is het nadrukkelijk de intentie deze vernieuwing van de samenwerking structureel te borgen in het beleid van Bibliotheek en School, zodat er sprake is van een duurzaam en structureel partnerschap, vastgelegd in een vernieuwde samenwerkings- en/of dienstverleningsovereenkomst na afloop van het project.

In bijlage 1 staan de gemaakte afspraken voor de schooljaren 2024-2025 en 2025-2026, die deel uitmaken van deze samenwerkingsverklaring. De Algemene voorwaarden van de Bibliotheek *op school* zijn van toepassing.

De Bibliotheek [...]

De School [...]

Het Onderwijsadviesbureau [...]

Naam:

Naam:

Naam:

Functie:

Functie:

Functie:

Plaats:

Plaats:

Plaats:

Datum:

Datum:

Datum:

Bijlage 1: Afspraken project de Bibliotheek op school Plus

De gemaakte afspraken over de samenwerking tussen Bibliotheek, School en Onderwijsadviesbureau tijdens het project de Bibliotheek op school Plus zijn per bouwsteen globaal als volgt. Voor meer details zie de documenten *Informatie dBos+ voor deelnemende bibliotheken* en *Informatie dBos+ voor deelnemende scholen*, te vinden in de toolkits voor bibliotheken en scholen.

Bouwsteen	Gemaakte afspraken
Netwerk & Beleid	<ul style="list-style-type: none"> • Manager educatie van de Bibliotheek voert samen met de onderwijsadviseur het intakegesprek met de schoolleider. • Schoolleider maakt samen met de leesmediaconsulent (lmc), de IB'er en de lees- of taalcoördinator deel uit van het leesteam van de school. • Leesteam neemt deel aan borgingsgesprekken van het leesteam met de onderwijsadviseur.
Expertise	<ul style="list-style-type: none"> • Leesteam neemt deel aan de start- en slotbijeenkomst over het verandertraject, verzorgd door de onderwijsadviseur. • Schoolteam (leerkrachten groep 4-8, incl leesteam) neemt deel aan de nascholingsbijeenkomsten, verzorgd door de onderwijsadviseur. • Lmc neemt op één school deel aan nascholing met onderwijsprofessionals (gelijk kennisniveau). • Lmc neemt deel aan intervisie met andere bij dBos+ betrokken lmc's.
Leesomgeving & Collectie	<ul style="list-style-type: none"> • Manager educatie van de Bibliotheek en schoolleider maken afspraken over de realisatie van themagebonden collectie en (indien noodzakelijk) een uitbreiding van de schoolcollectie, inclusief financiering. • Lmc adviseert bij de keuze van themagebonden collectie (voorleesboeken en non-fictie boeken), eventueel in samenwerking met de leescoördinator. • Lmc maakt de thematische koppeling met de schoolcollectie, met name fictie-boeken, eventueel in samenwerking met de leescoördinator. • Lmc ondersteunt de school bij aankoop/huur van themagebonden collectie en eventuele aanvulling van de schoolcollectie.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Lmc woont groepsbezoeken en bijbehorende gesprekken bij, die resp. uitgevoerd en begeleid worden door de onderwijsadviseur. • School plant gesprekken in tussen leerkrachten van groep 4-8 zoals aangegeven door de onderwijsadviseur. • Lmc en leescoördinator begeleiden gesprekken tussen leerkrachten van groep 4-8 in de periodes tussen de studiebijeenkomsten.
Exploitatie	<ul style="list-style-type: none"> • Bibliotheek financiert de kosten van de onderwijsadviseur uit de subsidie dBos+ van het Masterplan basisvaardigheden. Stichting Lezen heeft met de onderwijsadviseurs afspraken gemaakt over het tarief, en dit is verwerkt in het <i>Rekenmodel dBos+</i>. • School financiert de uren voor deelname onderzoek uit de subsidie Ontwikkelkracht. • Op basis van de afspraken over de realisatie van themagebonden collectie en eventuele uitbreiding van de schoolcollectie wordt door Bibliotheek en School van tevoren afgesproken hoe de financiering hiervan plaatsvindt.

Het ingevulde Rekenmodel dBos+ kan als Bijlage 2 worden toegevoegd.

6. Scenario's themagebonden collectie en aanvulling schoolcollectie

Op basis van bestaande oplossingen voor het realiseren van collectie is een aantal mogelijke scenario's geformuleerd. Bibliotheek en school kiezen samen met behulp van de scenario's een eigen aanpak die past bij de lokale mogelijkheden. Dat zal in veel gevallen een combinatie zijn van onderstaande scenario's.

De themagebonden collectie bestaat uit 3 hoogwaardige voorleesboeken en minimaal 2 goede (verhalende) non-fictie boeken per thema per groep. Deze vormen de basis van de aanpak, op korte en op lange termijn. Daarnaast is een actuele, gevarieerde schoolcollectie nodig van 7-8 boeken per leerling, met voldoende serieboeken, ter ondersteuning van het vrije-keuze lezen. Bij een schoolcollectie van voldoende omvang kunnen fictie-boeken die aansluiten bij een bepaald thema, tijdelijk worden verplaatst naar de groepen. Onderstaande scenario's kunnen worden toegepast op zowel de themagebonden collectie als een eventueel benodigde aanvulling van de schoolcollectie.

1. Uitlening of verhuur van boeken door Bibliotheek uit achtergrondcollectie

Dit is voor bibliotheken normaal gesproken alleen op kleine schaal te realiseren, aangezien de achtergrondcollectie van de Bibliotheek of de collectie in vestigingen meestal niet toereikend is om dit voor meerdere scholen en meerdere groepen uit te voeren. Daarnaast beschikken niet alle bibliotheken over een achtergrondcollectie. Sommige grote bibliotheken kunnen dit mogelijk wel op grotere schaal. De verwachting is daarom dat dit scenario alleen relevant is voor bibliotheken die de processen die hiervoor nodig zijn al in de praktijk brengen.

2. Aankoop van boeken op basis van bestaande lokale afspraken binnen de Bibliotheek op school

Geen nieuwe afspraken, maar wel extra financiering nodig. De boeken kunnen door de Bibliotheek of de school aangekocht worden. Belangrijk aandachtspunt is het eigendom van de collectie. Deze optie ligt voor de hand wanneer de schoolcollectie moet worden aangevuld naar minimaal 7 boeken per leerling.

3. Aankoop van boeken met leermiddelenbudget school

School kan budget vrijmaken door methodes af te stoten, zie ook paragraaf 2. Mogelijk is er nog sprake van afschrijving van oude methodes, waardoor het budget op korte termijn beperkt is.

4. Aankoop van boeken met budget schoolbestuur

Een schoolbestuur kan overwegen om voor meerdere scholen themagebonden collectie aan te schaffen, die door de scholen worden gedeeld op basis van gemaakte afspraken tussen Bibliotheek en scholen, o.a. over de planning van thema's. Dit vraagt extra organisatiekracht.

5. Aankoop van boeken met incidentele financiering

Er kan ook sprake zijn van incidentele financiering uit een specifieke subsidie, door een actie of campagne van de school of Bibliotheek (een sponsorloop, een markt, etc.) of door een extra incidentele bijdrage van de gemeente of andere partner uit het netwerk.

6. Aankoop van boeken met budget uit begroting Bibliotheek

Hiervoor kan bijvoorbeeld de doorontwikkelingsbijdrage vanuit het Masterplan basisvaardigheden worden ingezet of er kan een verschuiving plaatsvinden van budgetten in de bestaande begroting van de Bibliotheek.

7. Aankoop van boeken door de Bibliotheek (scenario 2 of 6) in combinatie met verhuur door de Bibliotheek

De bibliotheek kan de boeken die bedoeld zijn voor gebruik bij thema's na aanschaf langdurig verhuren aan de school. Na de afschrijfperiode vervalt het eigendom van de boeken aan de school.